

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) werd in 1945 opgericht teneinde onder meer de internationale monetaire samenwerking te bevorderen, de expansie de harmonieuze groei van de internationale handel te vergemakkelijken en aldus bij te dragen aan de belangrijkste doelstellingen van het economisch beleid, weten het tot stand brengen en handhaven van een hoog werkgelegenheidsniveau en reëel inkomen, alsmede de ontwikkeling van de productiemiddelen van alle lidstaten. Daartoe observeert het Fonds de situatie van het economisch beleid van de lidstaten om na te zien of deze verenigbaar zijn met de stabiliteit van het internationale monetaire stelsel en verstrekt het, onder bepaalde voorwaarden, middelen aan leden die te kampen hebben met tijdelijke betalingsbalansproblemen. Wanneer het Fonds bijstand verleent, ziet het erop toe dat de begunstigde landen de maatregelen treffen die noodzakelijk zijn om hun economische en financiële situatie recht te zetten met het oog op een herstel van hun betalingsbalans.

Vaast de financiële instrumenten waarover het IMF beschikt om zijn mandaat uit te voeren, waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen geïndustrialiseerde landen, opkomende economieën of lage inkomenslanden, beschikt het Fonds ook over een aantal instrumenten die specifiek gericht zijn op steun aan de ontwikkelingslanden.

De *Poverty and Reduction Growth Trust* (PRGT) is een arbij het concessionele financieringsinstrument bij uitstek van het IMF om beter tegemoet te komen aan de behoeften van de lage inkomenslanden. Concessionele leningen zijn leningen die tegen zeer gunstige voorwaarden toegestaan worden: een intrestvoet die (quasi) nulcent bedraagt (zijnde 0 tot 0,25 %), een aflossingsrijm van vier tot vijf en een half jaar, en een maximale valtermijn van acht à tien jaar.

De PRGT is tevens in het leven geroepen om de financieringsinstrumenten van het IMF t.b.v. deze categorie landen te stroomlijnen.

De PRGT is opgesplitst in drie afdelingen:

- (i) de "Loan Account", ter financiering van de leningen (hoofdsommen);
- (ii) de "Subsidy Account", waarmee het verschil wordt gefinancierd tussen de marktintrestvoet die wordt

betaald voor de middelen die de "Loan Account" ter beschikking krijgt en de verlaagde rentevoet die aan de landen die een PRGT-lening krijgen wordt aangerekend;

(iii) de "Reserve Account", die dient als waarborg voor de leningen.

De financiële middelen waarmee de PRGT wordt gefinancierd zijn afkomstig van giften, leningen of deposito's van leden van het IMF, hoofdzakelijk van geïndustrialiseerde landen.

Om de gevolgen van de wereldwijde financiële crisis voor de lage inkomenslanden op te vangen en tegemoet te komen aan de armoedevermindering- en groei-doelstellingen op middellange termijn, besliste het IMF in 2009 over te gaan tot een verhoging van de capaciteit van de PRGT, zodat het Fonds zal kunnen voldoen aan de stijgende vraag naar concessionele financiering. Het IMF verkreeg de voorbije jaren van een hele reeks donorlanden 9,8 miljard STR extra middelen voor de "Loan Account". België droeg hiertoe 350 miljoen STR bij.

Een verhoging van de leningcapaciteit van de PRGT vereist ook een verhoging van de beschikbare middelen in de "Subsidy Account". België verleende in het verleden voor in totaal 66,10 miljoen STR steun aan de "Subsidy Account".

Het IMF streeft naar een verhoging van de "Subsidy Account" tot ongeveer 1,5 miljard STR, wat een verdubbeling betekent. Deze verhoging zou hoofdzakelijk op twee manieren worden gerealiseerd: via bijkomende bilaterale bijdragen van geïndustrialiseerde landen en via de aanwending van een deel van de winst die het IMF realiseerde op de verkoop van een deel van zijn goudvoorraad. Deze winst kan echter, rekening houdend met de statuten van het IMF, niet rechtstreeks door het IMF worden aangewend voor de financiering van de PRGT "Subsidy Account". De oplossing bestaat erin dat de winst als dividend wordt uitgekeerd aan de lidstaten, die op hun beurt deze dividenden terugstorten aan het IMF.

Voor een eventuele nieuwe Belgische bilaterale bijdrage aan de "Subsidy Account" zou geput moeten worden uit de begrotingsmiddelen. Gezien de huidige budgettaire toestand dient een nieuwe bilaterale bijdrage aan de "Subsidy Account" van de PRGT evenwel te worden uitgesloten.

Wat de tweede financieringsbron betreft (zijnde de winsten van de goudverkoop), bereikte de Raad van Beheer van het IMF op 24 februari 2012 een consensus om een gedeelte van de winsten uit de verkoop van een deel van de goudvoorraad van het IMF (die liep tot

en décembre 2010) — soit 700 millions DTS — entre les États-membres du FMI. La part de la Belgique s'élève à 13,54 millions DTS. Cette partie de l'opération est le 1er volet de la répartition des dividendes.

Ensuite, le Conseil d'administration du FMI a convenu, le 28 septembre 2012, de répartir une portion additionnelle des bénéfices tirés de la vente d'une partie des réserves d'or du FMI — soit 1,75 milliards DTS — entre les États membres du FMI. Pour la Belgique, cela signifie la rétrocession d'un montant maximum de 33,85 millions DTS. Il s'agit d'une estimation: le montant précis dépend de la quote-part exacte de la Belgique le jour où la rétrocession deviendra effective. Le montant de 33,85 millions DTS est un plafond dans la mesure où la quote-part de la Belgique pourrait, dans un futur proche, baisser, une augmentation étant exclue. Cette phase de l'opération est le deuxième volet de la distribution des dividendes.

Le Conseil d'administration du FMI pose comme condition que cette répartition des dividendes ne sera opérée que si les États-membres s'engagent à ce qu'un minimum de 90 % du montant total résultant de la vente d'une partie des réserves d'or évoqué ci-avant soit reversé au bénéfice du "Subsidy Account" du PRGT. Dans l'hypothèse où ce montant ne serait pas atteint, les dividendes ne seraient alors pas rétrocédés.

Dans l'optique du transfert de la répartition en question des bénéfices résultant de la vente d'une partie des réserves d'or, le FMI propose une des trois options suivantes:

- option 1: L'État-membre reverse sa part directement au "Subsidy Account" du PRGT
- option 2: dans l'attente de la conclusion des procédures internes de nature à autoriser un transfert des contributions au PRGT, l'État-membre demande au FMI de conserver temporairement sa part sur un compte appelé "*Interim Administered Account for Windfall Gold Sales Profits*".
- option 3: L'État-membre demande au FMI de lui rétrocéder sa part avant que l'État-membre ne consente à une contribution supplémentaire au "*Subsidy Account*" du PRGT. Les États-membres peuvent éventuellement indiquer qu'ils ne souhaitent pas reverser leur part au "*Subsidy Account*".

Dans le cas de la Belgique, seule l'option 3 peut être retenue, et ce pour les motifs suivants.

december 2010) — zijnde 700 miljoen STR — te verdelen onder de lidstaten van het IMF. Het aandeel van België hierin bedraagt 13,54 miljoen STR. Dit deel van de operatie is het eerste luik van de dividenduitkering.

Daaropvolgend bereikte de Raad van Beheer van het IMF op 28 september 2012 een consensus om een bijkomend gedeelte van de winsten uit de verkoop van een deel van de goudvoorraad van het IMF — zijnde 1,75 miljard STR — te verdelen onder de lidstaten van het IMF. Voor België betekent dit dat aan ons land nog eens maximaal 33,85 miljoen STR zou uitgekeerd worden. Het betreft hier overigens een raming: het precieze bedrag hangt af van het exacte quota-aandeel van België op de dag van de effectieve uitkering. 33,85 miljoen STR is een maximum omdat het quota-aandeel van België in de nabije toekomst mogelijk kan dalen, maar zeker niet stijgen. Dit deel van de operatie is het tweede luik van de dividenduitkering.

De Raad van Beheer van het IMF stelt als voorwaarde dat deze dividenduitkering enkel zal worden uitgevoerd indien de lidstaten er zich toe verbonden hebben om gezamenlijk minstens 90 % van het totale te verdelen bedrag dat voortvloeit uit bovenvermelde verkoop van een deel van de goudvoorraad van het IMF bij te dragen aan de "Subsidy Account" van de PRGT. Wordt dit streefcijfer niet gehaald, dan zullen de dividenden niet worden uitgekeerd.

Voor de overdracht van de toegewezen verdeling van de winsten uit de verkoop van een gedeelte van de goudvoorraad, stelt het IMF één van de volgende drie opties voor:

- optie 1: de lidstaat draagt het haar toegewezen deel direct over aan de "Subsidy Account" van de PRGT.
- optie 2: in afwachting van de voltooiing van de interne, binnenlandse procedures die de overdracht van bijdragen naar de PRGT mogelijk maken, verzoekt de lidstaat het IMF om het haar toegewezen deel tijdelijk onder te brengen in een zgn. "*Interim Administered Account for Windfall Gold Sales Profits*".
- optie 3: de lidstaat verzoekt het IMF om het haar toegewezen deel over te maken, vooraleer de lidstaat bijkomende bijdragen aan de "*Subsidy Account*" van de PRGT kan leveren. Eventueel zouden lidstaten ook kunnen aangeven dat ze hun gedeelte van de verdeling niet wensen over te dragen aan de "*Subsidy Account*".

België kan enkel optie 3 weerhouden omwille van de volgende reden.

Les réserves d'or du FMI sont enregistrées au compte de ressources générales du Fonds et plus en particulier la tranche de réserve (qui est composée de la quote-part de l'État-membre diminué de la quantité de devise nationale de l'État-membre que le FMI conserve en dépôt). La tranche de réserve est financée par la Banque nationale de Belgique (BNB). Les statuts du FMI disposent que les bénéfices résultant de la vente (d'une partie) des réserves d'or du Fonds doivent être réparties entre tous les membres. Considérant que les réserves d'or vendues font partie de la tranche de réserve du FMI et que la BNB a financé la part belge de la tranche de réserve, les dividendes ne peuvent pas être directement rétrocédés à l'État belge mais ils doivent être reversés à la BNB. Ces dividendes font donc partie des bénéfices de la BNB dont une partie revient à l'État belge.

La rétrocession des dividendes tirés de la vente de l'or à destination de la Belgique sera opérée selon le schéma suivant: le FMI transfère le dividende à la BNB, la BNB reverse une partie de ses bénéfices (y compris les dividendes du FMI) à l'État, l'État inscrit au budget un crédit pour le paiement d'un montant équivalent au profit du "Subsidy Account" du PRGT.

La politique en matière de réserves et de dividendes de la BNB, prévoit, en résumé, que 25 % du bénéfice à distribuer sont portés aux réserves disponibles de la BNB. Le solde des bénéfices à distribuer revient à l'État belge. Cela implique également que, pour le dividende que la BNB va recevoir du FMI, 25 % en seront affectés aux réserves de la BNB et seulement 75 % pourront être versés à l'État belge. Si l'État belge souhaite cantonner sa contribution dans une neutralité budgétaire, il conviendra que le montant reversé au FMI soit lui aussi limité aux 75 % du montant que l'État reçoit effectivement de la BNB.

A la mi-octobre 2012, environ 140 États-membres du FMI (parmi lesquels figure la Belgique), représentant 91,20 % des ressources concernées, ont fait savoir leur intention de rétrocéder leur part du 1er volet de la répartition des dividendes en faveur du "Subsidy Account". Le seuil de 90 % minimum prévu pour la rétrocession du premier volet de la répartition des dividendes était ainsi dépassé. Le FMI a dès lors versé, le 23 octobre 2012, la contrevalet du dividende destiné à la Belgique, soit 13 538 085 DTS, sur le compte de la BNB. Ce montant fait donc partie des bénéfices réalisés par la BNB en 2012, qui a été effectivement versé dans le courant de 2013.

De goudvoorraad van het IMF wordt ingeschreven op de algemene middelenrekening van het Fonds, en meer bepaald de reservetranche (die bestaat uit het quotum van een lidstaat verminderd met de hoeveelheid nationale munt van de lidstaat die het IMF in bezit heeft). De reservetranche wordt gefinancierd door de Nationale Bank van België (NBB). De statuten van het IMF bepalen dat de winsten die voortvloeien uit de verkoop van (een gedeelte van) de goudvoorraad van het Fonds onder alle leden dienen te worden verdeeld. Aangezien de verkochte goudvoorraad deel uitmaakte van de reservetranche van het IMF en de NBB het Belgische deel van de reservetranche financierde, kunnen de dividenden niet rechtstreeks aan de Belgische Staat worden gestort, maar moeten zij worden uitbetaald aan de NBB. Deze dividenden maken dan deel uit van de winsten van de NBB, waarvan een deel toekomt aan de Belgische Staat.

Het schema voor het terugstorten van het dividend uit de winst van de goudverkoop dat aan België zal worden uitbetaald door het IMF, zou er dan als volgt uitzien: het IMF betaalt het dividend aan de NBB, de NBB keert een deel van zijn winst (waaronder dat dividend) uit aan de Staat, de Staat schrijft in de begroting een krediet in voor de betaling van het equivalente bedrag aan de "Subsidy Account" van de PRGT.

Kort samengevat voorziet het reserverings- en dividendbeleid van de NBB dat 25 % van de te verdelen winst toegevoegd wordt aan de beschikbare reserve van de NBB. Het saldo van de winstverdeling wordt toegekend aan de Belgische Staat. Dit impliceert dan ook dat van het dividend dat de NBB van het IMF zal ontvangen, 25 % naar de reserves van de NBB gaat en slechts 75 % kan worden doorgestort aan de Belgische Staat. Indien de Belgische Staat de dividendbijdrage op budgettair neutrale wijze wil uitvoeren, dient het bedrag dat aan het IMF wordt teruggestort dan ook beperkt te worden tot de 75 % die de Staat effectief van de NBB ontvangt.

Medio oktober 2012 hadden zo'n 140 lidstaten van het IMF (waaronder - België), die samen 91,20 % van de beoogde middelen vertegenwoordigen, hun intentie geuit om de voor hen bestemde dividend van het eerste luik in de "Subsidy Account" te storten. Hiermee werd de 90 %-drempel voor het eerste luik van de dividenduitkering overschreden. Op 23 oktober 2012 stortte het IMF de tegenwaarde van het dividend van België, zijnde 13 538 085 STR, op de rekening bij de NBB. Dit bedrag maakt dus deel uit van de winst van de NBB voor 2012, die in de loop van 2013 werd uitgekeerd.

⊗ Repeteraad kan beslissen om meer te reserveren
 ② Het dividend: slechts 50% voor de Staat

En ce qui concerne le deuxième volet de la répartition des dividendes, le FMI espère recevoir rapidement des engagements suffisants des États-membres de manière à pouvoir conclure favorablement cette phase de l'opération. Si le FMI peut verser le deuxième volet des dividendes en 2013, la rétrocession à l'État belge par la BNB aura lieu en 2014.

Dans le cadre des travaux budgétaires, il a été décidé que la Belgique rétrocèdera les montants reçus au FMI en 2014 (premier volet) et 2015 (deuxième volet), respectivement.

Avant que la Belgique soit en mesure de procéder à une rétrocession effective, une base légale doit être créée afin d'autoriser ce paiement. Ceci est l'objectif poursuivi par le présent projet de loi. L'adoption du projet de loi va permettre la rétrocession du premier volet (maximum 10,16 millions DTS), de même que, ultérieurement, la rétrocession du deuxième volet (maximum 25,4 millions DTS).

Une contribution belge de cette manière est raisonnable, d'une part parce que la Belgique soutient les objectifs du PRGT et, d'autre part, parce que le financement porte sur des ressources que le FMI lui-même a générées au moyen des ventes d'or. Pour la Belgique, la rétrocession sera une opération dépourvue d'impact budgétaire net si du moins la rétrocession reste limitée au montant que l'État belge reçoit effectivement.

Par le passé, la Belgique a contribué à plusieurs reprises au "Subsidy Account". Une participation de la Belgique au refinancement proposé du "Subsidy Account" serait de nature à confirmer le soutien que la Belgique entend apporter au FMI au travers du PRGT.

Cette intervention sera prise en compte dans le calcul de notre aide publique au développement.

Compte tenu de ce qui précède, le gouvernement demande votre consentement sur le projet de loi relatif à l'affectation des bénéfices exceptionnels réalisés par le Fonds monétaire international grâce à la vente d'or

Le ministre de la Coopération au Développement,

Jean-Pascal LABILLE

Le ministre des Finances,

Koen GEENS

Voor het tweede luik van de dividenduitkering hoopt het IMF snel voldoende toezeggingen van de lidstaten te ontvangen, zodat ook dit deel van de operatie succesvol kan worden afgerond. Indien het IMF het tweede luik van de dividenden in 2013 kan uitkeren, kan de NBB dit in de loop van 2014 doorstorten aan de Belgische Staat.

In het kader van de begrotingswerkzaamheden werd beslist dat België de ontvangen dividenden aan het IMF zal terugstorten respectievelijk in 2014 (eerste luik) en 2015 (2de luik).

Vooraleer de Belgische Staat kan overgaan tot effectieve terugstorting, moet de wettelijke basis voorzien worden die deze betaling mogelijk maakt. Dit is het doel van het huidige wetsontwerp. De goedkeuring van het wetsontwerp zal zowel de terugstorting van het eerste luik (maximum 10,16 miljoen STR) mogelijk maken, als later de terugstorting van het tweede luik (maximum 25,4 miljoen STR).

Een Belgische bijdrage via deze weg is verantwoord, enerzijds omdat België de doelstellingen van de PRGT steunt en, anderzijds omdat de financiering eigenlijk gebeurt met middelen die het IMF zelf heeft gegenereerd via de goudverkoop. Voor België betekent de terugstorting budgettair een nuloperatie, ten minste indien de terugstorting beperkt blijft tot het bedrag dat de Belgische Staat effectief ontvangt.

In het verleden heeft België verschillende keren bijdragen geleverd aan de "Subsidy Account". Een deelname van België aan de voorgestelde herfinanciering van de "Subsidy Account" zou aldus een bevestiging betekenen van de steun van België aan het IMF d.m.v. de PRGT.

Deze tussenkomst telt mee bij het berekenen van onze officiële ontwikkelingshulp.

Rekening houdend met wat voorafgaat, vraagt de regering uw instemming met het wetsontwerp betreffende de aanwending van de door het Internationaal Monetair Fonds uitgekeerde buitengewone winsten van de goudverkoop.

De minister van Ontwikkelingssamenwerking,

Jean-Pascal LABILLE

De minister van Financiën,

Koen GEENS